

Ideiglenes Szabályzat.

A balatonfüredi m. kir. csendőrségi gyógyház számára.

1. §.

A gyógyház rendeltetése.

A balatonfüredi m. kir. csendőrségi gyógyházban

- a) a szív- és vérkeringési szervek betegségeiben és érlemeszesedésben;
- b) az emésztő- és légzőszervek hurutos megbetegedéseiben;
- c) vese és anyagcsere bántalmakban és
- d) a vérszegénységben és idegbetegségben szenvedők;
- e) a kimerültségük miatt pihenésre és üdülésre szorulóknak nyaralóhelyek elhelyezését.

A balatonfüredi csendőrségi gyógyház téli és nyári üzemmel egész éven át nyitva van a következő gyógyidőszakokkal:

I.

január hó 2-től január hó 29-ig.

II.

február hó 2-től március hó 1-ig.

III.

március hó 5-től április hó 1-ig.

IV.

április hó 5-től május hó 1-ig.

V.

május hó 5-től június hó 1-ig.

VI.

június hó 5-től július hó 2-ig.

VII.

július hó 6-tól augusztus hó 2-ig.

VIII.

augusztus hó 6-tól szeptember hó 2-ig.

IX.

szeptember hó 6-tól október hó 3-ig.

X.

október hó 7-től november hó 3-ig.

XI.

november hó 7-től december hó 4-ig.

XII.

december hó 5-től január hó 1-ig.

Az egyes gyógyidőszakok közötti üres napokat nagytakarításra kell felhasználni.

Az 1. §. d) és e) pontjában említettek első sorban, az V., VI., VII., VIII. és IX. gyógyidőszakban;

az 1. §. a), b) és c) alatt említett egyéneket az I., II., III., IV., X., XI. és XII. gyógyidőszakokban kell beutalni. Kivételt képeznek azon szívbetegek, kik ha orvosi bizonyítvánnyal igazolják, hogy a szénsavas fürdőre kivétel nélkül sürgősen szükségük van, úgy kivételesen a nyári időszakokban is beutalhatók.

Ha férőhely van: a 2. §. szerint igényjogosult, téli sportot űzők a téli időszakban, a rendes szabadságukat töltő üdülők pedig bármely időszakban a meghatározott gyógyidőszak tartamánál hosszabb vagy rövidebb időre is felvehetők. A felvételt minden esetben a gondnok a belügyministernek (VI.—b. osztály) azonnal bejelenteni tartozik. Ilyenek az elszállításért és ételmezésért naponta és személyenként 4 pengőt fizetnek, azonkívül ártérítés ellenében kedvezményes árú fürdőjegyet kaphatnak. Az ellátási díj befizetését a gondnok által rendelkezésre bocsátott 55.140. számú csekkalappal még a felvétel napján kell a balatonfüredi postahivatalnál teljesíteni. A befizetést esetleg elmulasztóval szemben a gondnok az 5. §-ban foglaltak szerint köteles eljárni.

2. §.

Beutalás.

A csendőrségi gyógyházba a beutalásokat a belügyminiszter (VI.—b. osztály) engedélyezi a csendőrség felügyelőjének javaslatára alapján. Erre nézve a beutalásukat kérhetik:

- a) a tényleges állományú csendőregyének a saját személyük és a velük közös háztartásban élő, családi pótlékban részesülő családtagjaik számára;
- b) nyugállományú csendőregyének és csendőrségi özvegyek, csendőrségi árvák a saját személyük és a velük közös háztartásban

55
64
-----
719 00
77 30

4730

élő családi pótlékban vagy nevelési járulékból részesülő családtagjaik számára.

Kivételesen, méltánylást érdemlő esetekben ezen a) és b) pont alatti családfővel állandóan közös háztartásban élő családi pótlékot nem élvező olyan családtag is beutalható, akinek eltartásáról a csendőregyén köteles gondoskodni. Ilyen családtagok alatt családi pótlékot nem élvező gyermek, a házastársak szülei és a házastársak testvérei értendők.

c) A m. kir. honvédség azon tényleges és nyugállományú egyénei és ezek családtagjai, akik honvédségi gyógyháza való beutalására igényjogosultak;

d) az államrendőrség tagjai saját személyükre nézve; a fogalmazási és felügyelői karhoz tartozó rendőrtiszteket a gyógyház tisztái, az őrszemélyzet tagjait pedig az albiztsi részben kell elhelyezni.

Gyermekek csak a betöltött 6-ik életévtől kezdődőleg utalhatók be.

A balatonfüredi csendőrségi gyógyháza nem szabad beutalni:

1. a tüdővészeseket és bőrbajosokat, sem olyanokat, akiknek undort keltő nyílt sebei vannak;

2. olyan betegeket, akiknek fertőző betegségük van;

3. a kórházi ápolást igénylő betegeket.

A beutalási kérvényt a parancsnok véleményével és egyben a beutalni kért családi pótlékot élvező családtag közös háztartásban élésének igazolásával ellátva, szolgálati úton úgy kell a belügyministerhez felterjeszteni, hogy az legalább egy hónappal a kért gyógyidőszak előtt a VI.—b. osztályhoz beérkezzék. A kérvényhez 80 filléres okmánybélyeggel ellátott csendőrségi (esetleg honvéd- vagy hatósági) orvosi bizonyítványt kell mellékelni, melyben a gyógyháza való beutalás szükségességének megindokolásán kívül az orvos nyilatkozik, hogy a beutaláson nem észlelt az 1., 2., 3. pont alatti gátló állapotot. A folyamodó a kérvényben jelentse, hogy mikor volt utoljára a hévizi csendőrotthonban és mikor a balatonfüredi csendőrségi gyógyháza beutalva. Egyben nyilatkozzék a folyamodó arra nézve is, hogy azon esetben, ha férőhely híján őt az általa kért gyógyidőszakban nem lehetne beutalni, úgy melyik későbbi gyógyidőszakban óhajtaná beutalását.

Azok a folyamodók, akik családi pótlékot nem élvező családtagok beutalását kérik, egy, a kérvényhez csatolt nyilatkozatban jelentik, hogy a beutalni kért családtaggal állandóan közös háztartásban élnek és hogy ezen családtag eltartásáról ők gondoskodnak. A nyugállományúak kérvényeiket a nyilván tartó gazdasági hivatalok útján terjesszék fel.

A gazdasági hivatalok a kérvények láttamozásában jelentsék, hogy az illető kérvényezőnek az ellátást utoljára milyen számú rendelkezéssel utalványoztam.

A nyugállományú folyamodók a beutalni kért családtagokkal való együttélést nyilatkozatban jelentsék.

A honvédségi folyamodók kérvényeiket a honvédelmi ministerium 4. osztálya, az államrendőrségi kérvényezők pedig a belügyministerium VI.—a. osztálya útján terjesszék fel akként, hogy a kérvény az említett osztályok véleményével ellátva a kért gyógyidőszak kezdete előtt legalább egy hónappal a belügyministerium VI.—b. osztályába beérkezzék.

Ezen feltételeknek meg nem felelő kérvények, vagy olyanok, melyek a szolgálati út mellőzésével futnak be, figyelembe nem vehetők.

A beutalásokat a belügyministerium VI.—b. osztálya tudatja a kérvényezőkkel és a csendőrségi gyógyház gondnokával. Ha a beutalt a beutalást bármely okból nem venné igénybe, azt más személyre át nem ruháztatja, hanem köteles közvetlenül és haladéktalanul a belügyministerium VI.—b. osztályának bejelenteni, hogy a beutalást nem veszi igénybe.

A beutalási engedély kizárólag az engedélyezett személynek szól. A tényleges állományúak részére illetékes parancsnokságuk a beutalási engedély kiadásával egyidejűleg az engedélyezett gyógyidőszak tartamára egészségügyi okokból szabadságot engedélyez. Ezen szabadság az évi szabadság illetménybe nem számít be, azonban egy naptári évben csak egyszer vehető igénybe, vagy a hévizi csendőrotthonban, vagy a balatonfüredi csendőrségi gyógyházban. Tehát ha elegendő férőhely van, úgy a balatonfüredi, mint a hévizi kedvezmény egy évben is igénybe vehető, de csak az egyik, vagy a hévizi, vagy a balatonfüredi beutalás számít betegszabadságnak és a másik mint üdülés már a rendes szabadság terhére esik.

3. §.

Létszám és elhelyezés.

A csendőrségi gyógyháza az V., VI., VII., VIII. és IX. gyógyidőszakokban 62 tiszti és 62 legénységi, az I., II., III., IV., X., XI. és XII. gyógyidőszakokban 40 tiszti és 40 legénységi egyén utalható be, elvileg ebből a fele tényleges, a másik fele nyugdíjas egyén.

A beutaltakat a csendőrségi gyógyházban az 1., 2. és 3. ágyas szobákban a férőhelynek megfelelően úgy kell elhelyezni, hogy az egybetartozó családtagok lehetőleg együtt legyenek elszállásolva. Egy szobánál többet egy család sem igényelhet.

A kis gyermekes családtagokat egy folyosón levő szobákba, továbbá az étteremben lehetőleg úgy kell elhelyezni, hogy a gyermekek a többi beutaltakat ne zavarják. A szülők felelősek gyermekeik viselkedéséért; figyelemzetés utáni kifogások esetén az ilyen gyermekek családát — mely gyermekét kellően nem fegyelmezi meg — a parancsnok a gyógyházból zárja ki.

A beutaltak a csendőrségi gyógyház gondnokságát idejében tudassák pontos megérkezésükről. Akik érkezésüket nem jelzik és a beutalás kezdő napjától számított 3 napon belül a gyógyházban nem jelentkeznek, a beutalásról önként lemondottaknak tekintendők. Ezeket a gyógyház gondnoka a gyógyidőszak negyedik napján táviratilag a belügyministerium VI.—b. osztályának jelentse be.

Hogy az egyes gyógyidőszakok közötti üres napokon a szükséges nagytakarítás zavartalanul elvégezhető legyen, a beutaltak legkorábban az egyes gyógyidőszakok első napját megelőző nap délutánján érkezhetnek a gyógyházba, eltávolítani pedig legkésőbb a gyógyidőszak utolsó napját követő nap reggelén kötelesek.

4. §.

Élelmezés.

Az élelmezés pensio rendszerű és a következőkből áll:

Reggeli: 7—9 óráig, egyenkint felszolgálva tetszés szerint egy csésze kávé vagy tej, vagy tea, vagy kakaó, 2 darab kiflivel vagy zsemlyével, hozzá tetszés szerint 1 adag jam, vagy vaj, vagy más hasonló.

Ebéd: 13 órakor közösen az előre elkészített étrend szerint 3 tál étel.

Uzsonna: 16—17 óráig, egyenkint felszolgálva tetszés szerint egy csésze kávé, vagy tej, tea vagy kakaó egy darab kiflivel vagy zsemlyével.

Vacsora 20 órakor, közösen a kiadott étrend szerint két tál étel.

Az étkezés közös, azt a tisztek és a legénység számára a tisztái és a legénységi étteremben kell felszolgálni. Reggeli, ebéd, uzsonna és vacsora a lakószobákban csak orvosi rendelet alapján fekvő betegek részére szolgáltatható ki.

A pensio rendszerű étkezéssel felül fogyasztott, illetve külön rendelt ételek és italok árát esetről esetre a felszolgálónak kell kifizetni, aki azt számlázni köteles.

5. §.

Elszámolás.

A beutaltak fürdő-, gyógy- és élelmezési költsége fejében a következő összegek fizetendők:

1. a m. kir. csendőrség tényleges állományú egyénei és azok családtagjai által altábornagy és tábornok napi 4 pengőt ezredes napi 3 pengőt alezredes és őrnagy napi 2 pengő 50 f-t százados és főhadnagy 2 pengőt hadnagy és zászlós 1 pengő 80 f-t legénységi állományú egyének 1 pengő 50 f-t

2. a nyugállományú és várakozási illetményekkel szabadságolt csendőregyének (tiszt és legénység) valamint ezek családtagjai, továbbá az özvegyek és gyermekeik, valamint szülőtlén árvák által: 300 P vagy ennél alacsonyabb havi ellátási díj élvezetében állók napi 1 pengőt 300 P-től 425 P-ig napi 2 pengőt 425 P-től 570 P-ig napi 2 pengő 50 f-t 570 P-től 700 P-ig napi 3 pengőt 700 P-től feljebb napi 4 pengőt.

A beutalt által a fentiek szerint fizetett összeg és a napi 6 pengőnyi ellátási költség közötti különbözetet a tényleges állományú csendőregyének és azok családtagjai után azon gazdasági hivatal téríti meg a csendőrségi nyugdíjjáradék alapnak, amelynek élelmezési állományába a beutalt vagy a családfő tartozik. A nyugállományú stb. (vagyis a 2. pont alatt felsoroltak) után a különbözetet a csendőrségi nyugdíjjáradék alap számolja el.

Nyugállományúaknál a térítendő díjak szempontjából a nyugilletményük összegébe a lakbér, családi pótlék, nevelési járulék, sérülési pótdíj (vitéségi érempótdíj) nem számít be.

Özvegyeknél és ezek gyermekeiknél az özvegyi nyugdíj összege vétetik alapul lakbér és nevelési járulék nélkül, szülőtlén árváknál pedig az általuk élvezett kegyelmi ellátás összege.

3. a 2. §. c) és d) pontja alatt felsoroltak személyenként és naponként ugyanolyan összeget fizetnek, mint a jelen §. 1. és 2. pont alatt felsorolt csendőrségi egyének*. Tehát ennek megfelelően a rendőrségtől beutalt őrszemélyzet tagjai napi 1.50 P, a XI. és a X. fizetési osztályba tartozó rendőrtisztek napi 1.80 P, a IX. és a VIII. fizetési osztályba tartozók napi 2 P, a VII. és VI. fizetési osztályba tartozók napi 2.50 P, az V. fizetési osztályba tartozók napi 3 P, a IV. és az ennél magasabb fizetési osztályba tartozó rendőrtisztek pedig napi 4 P-t fizetnek.

* A fenti kedvezménnyel szemben a csendőrség egyénei jogosultak úgy a m. kir. honvédség, mint a m. kir. államrendőrség jóléti intézményeit igénybe venni ugyanolyan kedvezmények mellett, mint amilyen kedvezményeket ezen jóléti intézmények saját tagjaiknak nyújtanak.

A beutaltak által fizetendő összeg és a teljes gyógy- és ételmezési költség — jelenlegi napi 6 P — közötti különbözetet a csendőrségi nyugdíjárulék alap a honvédségi jóléti alappal (H. M. 4. osztály), illetőleg a rendőrségi osztállyal központilag számolja el.

Ezenkívül a fürdőhelyre megállapított gyógy- és zenedíjat (személyenként napi 30 f.) a beutaltak maguk tartoznak megfizetni.

Ezen, az egész gyógyidőszakra előre megállapított összegről kiállított 55140. számú csekklapot a beutalással együtt kell a beutalt családfőnek megküldeni, aki az általa így fizetendő fürdő, gyógy- és ételmezési költséget még elutazása előtt a csekklappal a postán befizeti s a gyógyházba való megérkezésekor a csekklap feladószelvényét a gondnoknak átadja. A csekklap feladószelvényének a gondnoknak való leadása nélkül senki sem vehető fel a gyógyházba. Aki a költség megfizetését a csekkszelvényvel nem igazolja, annak beutalása érvényét veszíti és erről a gondnok a belügyministerium VI.—b) osztályának táviratilag azonnal tegyen jelentést.

6. §.

Parancsnok.

A beutalt tényleges állományú csendőrtisztek között a rangban legidősebb a csendőrségi gyógyház parancsnoka, kinek kötelessége odahatni, hogy ezt a szabályzatot és a szombathelyi csendőrkerületi parancsnokság által kiadandó és a belügyminister által jóváhagyott Házirendet, valamint a balatonfüredi gyógyfürdőn érvényben levő fürdőszabályzatot a csendőrségi gyógyházba beutaltak pontosan betartsák. A jelen szabályzat és a Házirend és a balatonfüredi fürdőszabályzat ellenfigyelmeztetés után is ismételtén vétő beutaltak a parancsnok a csendőrségi gyógyházból zárja ki.

A fegyelem kezelése tekintetében a parancsnok tartsa szem előtt a Szolg. Szab. I. rész vonatkozó határozmányait.

A parancsnok dönt olyan kérelmek vagy panaszok ügyében, melyeket a gondnok bármely okból nem tud teljesíteni vagy eloszlítani. Ha a parancsnok hatáskörén kívül eső intézkedés szükséges, úgy a belügyminister (VI.—b. osztály) határozatát kell kikérni.

A gondnok javaslatára a parancsnok megengedheti, hogy ha férőhely van, a beutaltakat meglátogató hozzátartozók a csendőrségi gyógyházban megszálljanak és ott étkezhesse- nek. Ilyen engedély legfeljebb 4 napra szólhat, azontúli tartózkodásra a belügyministerium VI.—b. osztályától kell engedélyt kérni. Ilyen vendégek szállásáért és ellátásáért (fürdő nélkül) a vendéglátó beutalt napi 4 pengőt fizet a gondnok kezére, aki ezt szabályszerűen elszámolja.

7. §.

Gondnok.

A balatonfüredi csendőrségi gyógyház gondnoka egy tényleges állományú csendőr gazdasági tiszt.

A gondnok anyagi felelősséggel vezeti a gazdálkodást és kezeli a raktárt. Ő fogadja fel a személyzetet, mely közvetlenül neki van alárendelve. A csendőrségi gyógyház igazgatásában és a számadások vezetésében a gondnok az érvényben levő csendőrségi Gazdászati-kezelési Utasítás határozványait értelem-szerűen alkalmazza. Minden bevétel és minden kiadás okmányolandó. A pénztári naplót és az ételmezési naplót minden hó végével zárja le s a mellékleteivel együtt a következő hó 10-ig a szombathelyi csendőr törzsgazdasági hivatalnak küldje be. Az ételmezési naplóhoz csatolja a vonatkozó étlapot. A leltári számadás minden naptári év végén szintén a szombathelyi csendőr törzsgazdasági hivatalnak küldendő meg, melynek kötelessége az összes leltári tárgyak nyilvántartása és az esetleges hiányok eloszlításáról való gondoskodás.

A gondnok kezeli, avagy kezelteti a könyvtárt.

A gondnok minden év január hó 5-ig az elmúlt esztendőről zárójelentést terjesszen fel a csendőrség felügyelője útján a belügyminiszterhez (VI.—b. osztály) arról, hogy mely hónapban hány beutalt (esetleg vendég) volt a csendőrségi gyógyházban, hányan voltak elhelyezve, ételmezve stb. Egyúttal a szerzett tapasztalatokból leszürt javaslatát is ekkor jelentse.

A belügyminister (VI.—c. osztály) három hónapos felváltással egy szakavatott gazdasági tiszthelyettest vezényel Balatonfüredre, aki a gondnok vezetése mellett az irodai tennivalókat látja el. Az irodai munkák a lehető legkisebb mérvre szorítandók össze, azonban feltétlenül vezetendő: 1. Állománykönyv a beutaltakról. 2. Állománykönyv a személyzetről. 3. Iktatókönyv. 4. Pénztári naplók. 5. Leltár. 6. Ételmezési napló (a beszerzett élelmicikkek felhasználásáról). 7. Postakönyvek. 8. Panasz- és indítványkönyv és a számadáshoz szükséges előjegyzések.

A gondnok jelöli ki a lakószobát a beutaltak részére, e tárgyban előadott esetleges kérelmet vagy panaszt, amennyiben az másként el nem intézhető — a parancsnok elé kell terjeszteni.

A gondnok a fekvőszékek, fejhallgatók bérletéből, képeslapok árusításából stb. befolyó pénzekből egy, a kézipénztárban kezelendő jóléti alapot létesítsen, melyekből dísz- tárgyakat, képeket, virágokat stb. vásároljon a lakószobák díszítésére.

Az étrendet a gondnok állapítja meg; az e téren megnyilvánuló óhajokat vagy az étke-

zést illető panaszokat a gondnokkal kell közölni.

A vezényelt gondnok és irodai altiszt a rendfokozatukra nézve meghatározott térítési díjat befizetik a gyógyház pénztárába.

Nős gondnok, úgyszintén az irodai altiszt, családját vezénylése tartamára magával hozhatja s a családtagjai után a beutaltak által megtérítendő gyógy- és ételmezési költségeket fizeti be a gyógyház pénztárába.

A gondnok ellen esetleg felmerülő panaszokat a beutaltak a parancsnoknak adják elő, aki az általa esetleg el nem intézhető panaszokat fegyelmi szempontból való elbírálás végett a csendőrség felügyelőjének jelenti, aki esetleges felváltás végett a belügyministernek (VI.—b. osztály) tesz jelentést.

8. §.

Orvos.

A balatonfüredi csendőrségi gyógyházban az orvosi szolgálatot a belügyminister (VI.—b. osztály) által szerződésileg biztosított balatonfüredi orvos látja el.

Az orvos köteles az összes beutaltakat alaposan megvizsgálni, nekik a szükséges orvosi utasítást megadni. Az orvos vezeti a betegnaplót s minden év január 5-ére egy zárójelentést terjeszt fel a csendőrség felügyelője útján a belügyministerhez (VI.—b. osztály) az elmúlt évben kezelt betegek létszámáról, betegségről s a gyógykezelés eredményéről és esetleges orvosi javaslatairól.

A csendőrségi gyógyházat az első segélynyújtáshoz szükséges mentőszekrényvel is fel-

kell szerelni, melynek karbantartása a gondnok kötelessége. Egyes, az orvos által nyújtandó gyógytényezők is igénybevehetők (villanyozás, gyógytorna, kengetés stb.). E tekintetben közvetlenül a szerződött orvoshoz kell fordulni; az ilyen költségeket a beutalt saját maga viseli.

A csendőrségi gyógyházba beutaltak kivétel nélkül kötelesek a gyógyházba való megérkezésük után azonnal a szerződött orvossal magukat megvizsgáltatni s a szénsavas fürdőt csak az orvos véleménye alapján használhatják. A beutaltak lehetőleg csoportosan jelenjenek meg az orvosi vizsgálaton; ehhez a beutaltakat a gondnok úgy csoportosítsa, hogy az első nap a súlyosabb, másnap pedig a könnyebb betegek kerüljenek megvizsgálásra.

9. §.

Házfelügyelő altiszt.

A balatonfüredi csendőrségi gyógyházban a házfelügyelői altiszti teendőket egy arra rátermett nyugállományú csendőrtiszt helyettes — lakás és teljes étkezés ellenében végzi, ki a gyógyház belső igazgatásában a gondnoknak segédközege s minden tekintetben annak van alárendelve.

A felügyelő altiszt felügyeli a személyzetet, kezeli a gondnok ellenőrzése és irányítása mellett a raktárakat, melyeknek állományáért a gondnokkal egyetemlegesen felelős.

A házfelügyelő altiszt írásbeli munkával a beutaltak által nem terhelhető.

Budapest, 1930. évi április hó 4-én.